

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 58/15

Luksemburg, 21 maja 2015 r.

Wyrok w sprawie C-352/13
Cartel Damage Claims (CDC) Hydrogen Peroxide SA / Akzo Nobel NV i in.

Osoby poszkodowane przez bezprawny kartel mogą domagać się naprawienia poniesionych szkód przed sądem siedziby, względnie miejsca zamieszkania jednego z podmiotów uczestniczących w naruszeniu

Cofnięcie przez poszkodowanego pozwu wobec jedyne go uczestnika kartelu mającego siedzibę, względnie miejsce zamieszkania w obszarze właściwości sądu, przed który wytoczono powództwo nie ma, co do zasady, wpływu na jurysdykcję tego sądu do rozpoznania żądań podnoszonych wobec pozostałych uczestników

Rozporządzenie Bruksela I¹ stanowi, że osoby mające siedzibę, względnie miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego należy, co do zasady, pozywać przed sądy tego państwa członkowskiego. Jeżeli pozywa się łącznie kilka osób, taka osoba może jednak zostać pozwana również przed sąd siedziby, względnie miejsca zamieszkania jednego z pozwanych, pod warunkiem, że między sprawami istnieje ścisła więź i że pożądane jest ich łącznie rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania w różnych państwach członkowskich odmiennych i sprzecznych ze sobą orzeczeń.

Niniejsze postępowanie stanowi konsekwencję wydania przez Komisję decyzji z dnia 3 maja 2006 r., w której stwierdziła ona, że przedsiębiorstwa dokonujące dostaw nadtlenu wodoru i nadboranu sodu uczestniczyły w kartelu, naruszając zasady konkurencji Unii². W związku z tym na przedsiębiorstwa te zostały nałożone grzywny.

Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA (CDC) jest spółką prawa belgijskiego, na którą rozliczne przedsiębiorstwa prowadzące działalność w branży przetwarzania celulozy i papieru scedowały swoje roszczenia odszkodowawcze w zakresie strat spowodowanych przez kartel.

W marcu 2009 r. CDC wytoczyła powództwo odszkodowawcze przed Landgericht Dortmund (sąd okręgowy w Dortmundzie, Niemcy) łącznie przeciwko sześciu spośród przedsiębiorstw³ ukaranych przez Komisję. Jako że przedsiębiorstwa te miały siedziby w różnych państwach członkowskich, CDC sprecyzowała w pozwie, że sądy niemieckie miały jurysdykcję do rozpoznania żądań podnoszonych wobec każdego ze współpозwanych, ponieważ jeden z nich, mianowicie Evonik Degussa GmbH, miał siedzibę w Niemczech.

We wrześniu 2009 r. CDC cofnęła pozew wobec Evonik Degussa w następstwie zawarcia ugody.

Pozostałe pozwane przez CDC przedsiębiorstwa zakwestionowały jurysdykcję krajową sądu niemieckiego. Podniosły one, że umowy dostawy zawarte z poszkodowanymi przedsiębiorstwami zawierały klauzule prorogacyjne i arbitrażowe wskazujące sądy właściwe dla rozpoznania sporów wynikających z tych umów. Landgericht Dortmund, który powziął wątpliwości co do własnej jurysdykcji, przedłożył Trybunałowi Sprawiedliwości kilka pytań dotyczących wykładni rozporządzenia Bruksela I.

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1).

² Decyzja Komisji C(2006) 1766 wersja ostateczna z dnia 3 maja 2006 r. w sprawie COMP/F/C.38.620 – Nadtlenek wodoru i nadboran sodu (Dz.U. L 353, s. 54).

³ Chodzi o spółki Evonik Degussa GmbH (Niemcy), Akzo Nobel NV (Niderlandy), Solvay SA (Belgia), Kemira Oyj (Finlandia), Arkema France SA (Francja) i FMC Foret SA (Hiszpania).

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał stwierdził, po pierwsze, że decyzja Komisji z dnia 3 maja 2006 r. nie określa przesłanek ewentualnej odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorstw uczestniczących w przedmiotowym kartelu, którą to odpowiedzialność reguluje prawo krajowe każdego z państw członkowskich. Trybunał dodał, że jako iż różne systemy prawa krajowego mogą zawierać odmienne przesłanki tej odpowiedzialności, zachodzi ryzyko wydania sprzecznych ze sobą orzeczeń, gdyby powództwa miały być wytaczane przez podmiot uważający się za poszkodowany przez kartel przed sądami różnych państw członkowskich. W kwestii tej Trybunał podkreślił, że **w sytuacji wystąpienia takiego ryzyka rozporządzenie pozwala na pozwanie przed jednym i tym samym sądem różnych pozwanych mających siedziby, względnie miejsca zamieszkania w różnych państwach członkowskich.** Ponadto przedsiębiorstwa uczestniczące kartelu powinny spodziewać się, że zostaną pozwane przed sądami państwa członkowskiego, na którego terytorium jedno z nich ma siedzibę.

Trybunał zauważył ponadto, że **cofnięcie przez powoda pozwu w stosunku do jedyne go spośród współpозwanych, który ma siedzibę, względnie miejsce zamieszkania w obszarze właściwości sądu przed który wytoczono powództwo nie ma, co do zasady, wpływu na jurysdykcję tego sądu do rozpoznania żądań podnoszonych wobec pozostałych współpозwanych.** Przepis rozporządzenia pozwalający na pozwanie większej liczby pozwanych przed ten sam sąd nie może jednak być stosowany w sposób stanowiący nadużycie. W rozpatrywanej sprawie miałyby to miejsce, gdyby zostało wykazane, że CDC i Evonik Degussa umyślnie opóźniły zawarcie ugody tylko i wyłącznie w celu spowodowania ustalenia jurysdykcji sądów niemieckich w stosunku do pozostałych uczestników kartelu.

Po drugie Trybunał uszczegółowił, że osoba poszkodowana przez bezprawny kartel ma możliwość wyboru pomiędzy **wytoczeniem powództwa** odszkodowawczego przeciwko różnym przedsiębiorstwom uczestniczącym w naruszeniu **czy to przed sąd miejsca zawarcia kartelu, względnie zawarcia szczególnego porozumienia leżącego u podstawy tego kartelu, czy też przed sąd miejsca wystąpienia szkody.** Miejsce wystąpienia szkody należy określić w odniesieniu do każdego uważającego się za poszkodowanego z osobna i co do zasady będzie nim siedziba danego przedsiębiorstwa. Trybunał podkreślił, że tak określony sąd miejsca wystąpienia szkody jest właściwy do rozpoznania powództwa wytoczonego przeciwko czy to jednemu uczestnikowi tego kartelu, czy to kilku spośród nich. Ze względu jednak na to, że jurysdykcja tego sądu jest ograniczona do szkody podnoszonej przez przedsiębiorstwo, którego siedziba jest położona w obszarze właściwości tego sądu, powód taki jak CDC, grupujący roszczenia odszkodowawcze wielu przedsiębiorstw i chcący powołać się na taką jurysdykcję byłby w związku z tym zobowiązany do wniesienia oddzielnych pozwów w odniesieniu do szkód podnoszonych przez każde z tych przedsiębiorstw przed sądami właściwymi ze względu na ich poszczególne siedziby.

Po trzecie Trybunał stwierdził, że **sąd, przed który wytoczono powództwo, jest** - co do zasady - **związany klauzulą prorogacyjną** wyłączającą stosowanie przepisów szczególnych rozporządzenia dotyczących wielości pozwanych oraz ich odpowiedzialności za czyny niedozwolone lub czyny podobne do czynu niedozwolonego. Trybunał podkreślił jednak, że **spory dotyczące naprawienia szkody spowodowanej przez bezprawny kartel mogą zostać objęte zakresem klauzul prorogacyjnych jedynie pod warunkiem, że poszkodowany wyraził zgodę na takie klauzule.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793